

אחרי קדושים

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

פקס: 08-9941870

אין לקרוא את העלון בשעת התפילה
וקריאת התורה!

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת משולחנם של גדולי ישראל

האם מותר להשאיר מזוזה בדירה שגוי גר בה

שאלה לדיון: מעשה באדם שיש לו בית בעיר שיהודים וגוים גרים שם יחד, ותחילה השכיר ביתו ליהודי והניח מזוזות בפתחים עבור השוכר, ולימים עזב השוכר את הדירה ולא מצא יהודי שישכור אותה ממנו ובליט ברירה השכיר את הדירה לגוי, וכשבא להסיר את המזוזות מן הפתחים נפגע הגוי מכך וביקשו להשאיר את המזוזות ואף הבטיח לו שהוא ישמור עליהם ויכבד אותם כראוי. האם מותר להשאיר את המזוזות בפתחים ככהאי גונא או לא?

תשובה: דין זה מפורש בשו"ע יו"ד סימן רצ"א ס"ב: ואם שכר הבית מגוי, או שכרו לגוי, נטלה ויוצא. וכתב הרמ"א: וגוי שבקש שיתנו לו מזוזה, ורוצה לקובעה בפתחו, אסור ליתנו לו (כך השיב מהרי"ל). ונראה לי דמ"מ במקום דאיכא למיחש משום איבה, ושירע משום זה לישראל, שרי, ע"כ.

והגאון הגדול רבי חיים קניבסקי זצוק"ל אמר לי שאם מדובר בדירה פרטית שהגוי גר שם לבדו אין היתר להשאיר את המזוזות בפתחי הדירה וצריך להסירם וכדברי הרמ"א, אמנם במקום שגם יהודים נכנסים ויוצאים בו כמו חדר מדרגות וכדו' אפשר להשאיר את המזוזה כבקשת הגוי.

ובטעם הדבר אמרו הגאונים רבי יצחק זילברשטיין ורבי מנדל שפרן שליט"א, דמכיון שהמזוזה משמשת כהיכר שיהודי דר בבית זה עלול לצאת מכשול חמור בדבר, כגון שתיכנס אשה או נערה לשם ותחשוב שזהו בית של יהודים ולא תדע שגר שם גוי.

והגאון רבי שמאי גרוס שליט"א אמר לי שהגרי"ל זילברשטיין דימה דין זה לדין המבואר בשו"ע או"ח סימן כ"ט: אין מוכרין טלית מצוייצת לעובד כוכבים, שמא יתלווה עם ישראל בדרך, ויהרגנו, ע"כ. הרי שהימצאותה של טלית מצוייצת ברשותו של הגוי מטעה את הישראל לחשוב שאף הגוי הוא מישראל. והכי נמי המזוזה עלולה להטעות יהודים בזה, וזו פירצה חמורה חלילה. ובאמת בגמ' מנחות מג, א שהיא מקור דין זה בגמ' הובא הטעם שכתב השו"ע דשמא יהרגנו, וגם טעם נוסף משום דבר מכוער, ע"ש ברש"י ד"ה שמא, וזה כדברי הגרי"ל זילברשטיין. והם הם דברי מהרי"ל שהביא הרמ"א (שו"ת מהרי"ל החדשות סימן קכג), שאסור למסור מזוזה לגוי מאותו הטעם הנזכר בגמ' - שמא יתלווה לישראל ויהרגנו, הרי שדימה מזוזה לטלית לענין זה, וא"כ גם לגבי חשש כיעור יש לדמות הדברים ולחוש גם בענין המזוזה, וכדברי הגרי"ל זילברשטיין.

• מבט לפרשה •

"לא תגנבו"

סיפר הצדיק רבי יהודה לייב מגור בעל ה"שפת אמת" שבילדותו לקח אותו סבו הגדול רבי יצחק מאיר בעל חידושי הרי"ם אל הרבי מנחם מנדל מקוצק. בהגיעם לשם שמע הילד את הרבנית כשהיא מתלוננת לפני ר' פייבל השמש על מספר חפצים שנעלמו מן הבית וכפי הנראה נגנבו ואינם... ולמה לא ייגנבו! אמר רק פייבל-והרי הבית כאן פתוח לכל... למה לא ייגנבו! נשמעה זעקת קולו של הרבי מקוצק מחדרו- הרי כתוב בתורה בפירושו: "לא תגנבו!" זעקת זו של הרבי מקוצק- סיפר ה"שפת אמת"- מהדהדת באוזני עד עצם היום הזה!

"לא תעשוק את רעך ולא תגזול"

יריד גדול עמד להתקיים בקרבת העיר ברדיצ'ב וטכסו ביניהם עצות איך יוכלו להגביר את מכירותיהם זה אומר כה וזה אומר בכה. כעבור ימים מספר החל היריד ולהפתעתם הרבה ראו בני העיר את הצדיק רבי לוי יצחק שהוא ממהר אל עבר היריד. מה לרבי וליריד? תמהו כולם. כאשר התקרבו אליו שמעו אותו ממלמל ושב וממלמל לעצמו: אוי ואבוי! הסוחרים שכחנו?- שאלו הסוחרים המודאגים. כאשר נאספתם- אמר רבי לוי יצחק- דנתם על כל אופני המסחר ואיך להגביר את הריווח אולם בדבר אחד שכחתם לדון! ומהו?! תמהו הסוחרים. שכחתם לדון על הזהירות הרבה שיש לנהוג בשעת מסחר כדי שחלילה וחס לא תכשלו בעוון החמור של איסור גזל ואונאה!...

"לא תלך רכיל בעמך"

רבינו האר"י אומר שאדם שלא ידבר לשון הרע - מובטח לו שלא ידברו עליו לשון הרע ולא ירכלו עליו. ולכן אם הוא רואה שדיברו עליו לשון הרע, במקום שיכעס על אחרים - כדאי שיכעס על עצמו קודם. אומרת הגיהנם להקב"ה כשמגיע לשם בעל לשון הרע, שכל עונשי הגיהנם ביחד לא יספיקו לטהר ולכבס אותו מחטאיו. ועונה הקב"ה לגיהנם ואמר לו 'אתה מלמטה, ואני משליך עליו חצים של אש מלמעלה', שנאמר 'מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה, חיצו גיבור (שזה הקב"ה) שנונים עם אחלי רתמים! ולכן כל בר דעת ינצור לשונו ואזניו - ויזכה לטהרה.

"בזאת יבוא אהרון אל הקודש"

בתפילת "ונתנה תוקף" הנאמרת בימים נוראים אנו אומרים: "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה". תשובה- צום, תפילה- קול, צדקה- ממון. "צום בגימטריא 136" "קול" בגימטריא 136 ו"ממון" בגימטריא 136! אם נצרף את שלושתם נקבל את המספר 408 שהוא בגימטריא שווה למילה "זאת"! "בזאת יבוא אהרון אל הקודש"- אם מקיימים בני ישראל כראוי את שלשת הדברים: תשובה, תפילה, וצדקה מצטרפים השלושה ל"זאת" וכאשר בא הכהן הגדול ביום כפור "אל הקודש" כשליחים של בני ישראל מתקבלת תפילתו ומתכפר לעם ישראל.

אספרה

סיפור לשולחן שבת

הילד של רבי שמעון

כשהרופאים הרימו ידיים - נסענו למירון להתחנן לרשב"י. באופן ניסי שעת הדחק נהפכה לשעת נס | סיפור מיוחד לקראת ל"ג בעומר

"אם כבר", הסביר האב בקול רועד, "ניקה אל הרופא את החולה עצמו"... ניסינו לעצור בעדו, אך הוא התעקש. מה כבר יש לו להפסיד? בשעת ליל מאוחרת, באישון לילה ואפלה, הגענו מירונה. פסענו פנימה אל המערה הריקה, והאב הניח בזהירות את הילד על הספסל הצמוד לקבר. צמרמורת הרעידה את גופינו.

לרגע שררה דממה, ואז עלו הלבבות על גדותיהם בסערה. "הוי, הוי, הוי", כבש אחד החברים את פניו בתוך המצבה ביללה חנוקה. השמיכות שעל הספסל נעו מעט, וכולנו פרצנו בבכי נורא, אשר מעולם לא טעמנו כמותו. "אהה, רבי שמעון", נסרו הקולות, "רבי ש - מעו - - ן".

גוש הדמעות שבלבנו הפך באחת לאשד. ייללנו כילדים קטנים. האב נפל ארצה למרגלות הציון והחל מתפלל בדם ליבו, וכולנו הצטרפנו באמירת תהלים בהתייפחויות שלא מעלמא הדין. הרי גדולה זכותו של רבי שמעון, והקב"ה הוא כל יכול! התפילות הלכו וסערו מרגע לרגע, ואט אט שכחנו מעצמנו לחלוטין. לא

ידענו עייפות מהי, ועם התנוצץ אור השחר היינו בתוך שלולית של בכי. בקושי שרכנו את רגלינו אל הטנדר, נושאים את הילד על כפיים. קרני שמש ראשונות האירו את היקום, ותקווה התנוצצה בלבבות.

יום עבר, יומיים, ולפתע ביקש הילד לאכול. מצב רוחו השתפר, והרופאים שהתבשרו על השינוי בקשו להביאו לבדיקות נוספות. הרופא שנטל ממנו בדיקת דם אץ רץ למעבדה, ולפתע בקעה שאגה אדירה מעם המבחנות: "יש נסיגה, נ - ס י - ג - ג - ה!"

דלו המילים מלתאר את התרגשות הוריו ואת שמחתם. במשך היום הגענו כולנו אל בית החולים, לצפות מקרוב בנס החי, בילד של רבי שמעון. היינו כחולמים. כלום קלה היא בעיניכם? כולנו מאמינים בני מאמינים, אך לב מי לא ירעד כשיראה במו עיניו את כוחם הנורא של התנא האלוקי, של התמיכה במפיצי אורו. תורתו מגן לנו! לא קצרה היתה הדרך - אך בטוחה ועקבית. הילד הלך והחלים, ומה נהדר היה המראה לראותו צועד על רגליו אל המונית בה נסע לביתו! כל צוות בית החולים ידע על פרטי המקרה המופלא, והכל שחו בהתפעלות על כוחה המופלא של נתינה לרבי שמעון בר יוחאי. אכן, כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק!

למרות של"ג בעומר קרב ובא, אך, עדיין לא הגיע, מחובתנו להתחיל ולהביא 'מעשי ניסים' מהציון הקדוש: על אחד מחברי, אברך חשוב, נחתה ביום מן הימים צרה צרורה: בנו חלה במחלה קשה ביותר, ה' ירחם. מיני אותו יום בו התבשר על כך מפי הרופא, נעצרו חייו באחת. עולמו החל להתגלגל בין בדיקות מייגעות לטיפולים מתישים, כאבי לב, חרדות ומתחים.

מאחר ונמנית עם קבוצה קטנה ומלוכדת של חבריו הקרובים, נרתמנו להושיט לו עזרה, ותמכנו בו ככל יכולתנו. אך דא עקא, המחלה התמשכה והתארכה, עולה ויורדת חליפות, ונותרה על מקומה ללא כל ישועה באופק. הגוף לא הגיב כראוי לטיפולים השונים, ולאחר שנות מחלה קשות, תוך שמצבו הרפואי מידרדר והולך, הרימו הרופאים את ידיהם בייאוש. "אנחנו עשינו את שלנו", אמרו להורים החרדים, "אין לנו יותר מה לתת לילד".

דמעות רבות נשפכו כאשר האב חזר הביתה, שבור ורצוצץ, נושא את בנו ברגליים כושלות. תחושת ייאוש הזדחלה בלבבות. אפסה כל תקוה, אין עוד קרן אור באופק. אך בתוך מצב מדוכך זה, החל אחד מבני החבורה להביע את הרהוריו בקול. "הרופאים אומרים שהם סיימו? יפה. אך כלום הם הקובעים גורלות? אצל הקב"ה אין מושג כזה 'אפסה תקוה'. קל רחום ותנון הוא, ומעתה אנו מחכים לתוצאות שלו, ולא של בדיקות דם מרופאים בשר ודם. לזה הוא מצפה, ועיני ה' אל המייחלים לחסדו!"

דבריו הנרגשים נשמעו תלושים מעט, כאשר בחדר הסמוך לנו מוטל על המיטה ילד חולה על סף חייו, גופו רופס והכרתו מעורפלת. וכי ניתן להפוך חושך לאור, מר למתוק? דממה כבדה השתררה, ואגם מר של יגון הכביד וצרב את הלב. אולם אז בקע קולו של חבר נוסף את הייאוש והקדרות: "חבריה, ננסעים למירון"

בתחילה איש לא קם ממקומו. השעון הורה על עשר בלילה. בחוץ שרקה סופת שלגים, ורעמים חזקים הרעידו את הכל. למירון? כעת? אך המציע לא הרפה. "די", זעק פתאום, "כלו כל הקיצין, הרי לרופא היינו נוסעים עכשיו. הבה ניסע לבקש מרופא כל בשר בכבודו ובעצמו, קומו ונעלה אל רבי שמעון!"

הטנדר הקופצני התקדם בעלטה, חורש תלמים בכביש הרטוב. עשרה אברכים ישבו בו בשתיקה קודרת, מכונסים איש בהרהוריו. האמנם יש טעם בנסיעה מוזרה זו? על הספסל מאחור היה שרוע הילד החולה, עטוף בשמיכות פוך גדולות וחמות.

”
כסענו פנימה אל המערה הריקה, והאב הניח בזהירות את הילד על הספסל הצמוד לקבר

מלכות התורה

פנינים מאירים מתוך שיעורו של הגה"צ האדמו"ר רבי משה אבוחצירא שליט"א

מתכוננים לחג מתן תורה

אם לומד ולא מתקדם לדרגת לשמה, יעצור!

כי כשלומדים תורה לשמה, יש סייעתא דשמיא בכל מכל כל. אתה הכי קרוב להשי"ת. אדם רוצה קרבת ה', ישתדל ללמוד תורה לשמה. מן האביר יעקב כותב בספריו כמ"פ שמה שהתירו ללמוד תורה שלא לשמה, זה דווקא אם הוא רואה שהוא בדרך ללימוד תורה לשמה, שהוא מתקדם משהו. אבל אם הוא רואה שלומד ונשאר במדרגתו, תעצור, תעשה חשבון נפש, תלמד מוסר, תלך לחכם ההתייעץ מה לעשות, אל תאבד את החיים!

כשחווה"ל מונה את דרגות האדם, מציב מצד אחד את התלמיד חכם שלומד לשמה, ומהצד השני, הנמוך ביותר, זה האדם שלומד שלא לשמה.

לעתים יכול להיות יהודי תמים, מתפלל שלוש תפילות וקובע שיעור תורה, מעלתו גבוהה מאברך שעוסק בתורה כל היום ללא מחשבה, כי הוא מכוון במחשבתו בלתי לה' לבדו.

ולהכי התורה נקראה 'ברית', דומיא דברית מילה שנעשית ללא כוונת פניות וגיאיות וכד', והכתוב מתחייב אם לא ברית יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת, ומבואר בנפש החיים שמה שמחזיק את העולם הוא לימוד התורה שלומדים, ולכן כאן לילה ושם יום, ולהיפך, כדי שתמיד יהיו לומדי תורה.

רק תורה לשמה יכולה להציל ולהגן

והאמת היא, כנראה, שהתורה שמחזיקה את העולם זה דווקא תורה לשמה. תורה שלא לשמה, בקושי יכולה להחזיק את האדם עצמו.

כי אם האדם רוצה להיות שמור מהיצה"ר וכד', אין התורה שלא לשמה מגינה עליו כמו שצריך. וכשאדם לומד תורה לשמה, יש לו מחיצות של ברזל סביבו. לא סטרא אחרא, לא טומאה ולא שום דבר. שמירה מעולה.

כיצד נוכל להרגיל את עצמנו להתקדם ללמוד תורה לשמה, ומן הסתם אם זו התכלית של החיים שלנו, לא יהיה קל להשיג זאת, כי שם מרכז הכובד של עבודת ה'.

אך קודם כל אדם צריך להפנים שצריך לרצות זאת ולחפש זאת כל ימי חייו, ולהתחנן בכל לבו, מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי. וכמו שהאבות הקדושים היו מרכבה לשכינה (בראשית רבה מז). מהי המרכבה הזו? מבואר בספר התניא שכשם שלמרכבה לא איכפת אם פונים ימינה בצומת או שמאלה, אם לעצור או להסתובב לאחור. כך לאבות הקדושים לא היה רצון עצמי. אם זכיתי שאני משרת את רצון בורא, זו ההנאה הכי גדולה שיכולה להיות.

יתכן שהאדם הוא מרום, ולימוד התורה שלו אינו בשביל שיקראוהו רבי, ולא בשביל משכורת וכבוד, אלא מטרתו היא רק בשביל עוה"ב, שיזכה לשבת במחיצת גדולי התורה וליהנות מזיו השכינה, עדיין אין זה תורה לשמה. כי אתה עדיין צד, ואתה דואג לעצמך. הדרגה הגבוהה היא שאתה לא צד בכלל, אלא כל תחושת הנפש היא הכל בשבילך בורא עולם. אתה מרוצה ממני? אתה שמח בי? זה מספיק לי. לא רוצה שום דבר מעבר לכך שהקב"ה יהיה מרוצה.

יזכנו השם לזכות ליראת שמים ונזכה לקבל את התורה מתוך לשמה, ונזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן!!!

התאונה שנמנעה בנס

שיעור תורה אחד הציל את הנהג מתאונה קשה לא עלינו. כיצד גם אנחנו יכולים לקבל ניסים כאלה? | מרן הגר"י זילברשטיין

כתבו הרמב"ם והשו"ע, עבירות שבין אדם למקום נמחלים, אבל עבירות שבין אדם לחבירו אין נמחלים. ויכול האדם לקום ארבעים יום לסליחות באשמורת הבוקר, וכן להיכנס לתעניות וסיגופים וקבלות נוספות, אבל אם לא תיקן את העניינים שבין אדם לחברו, ועדיין הוא מקניט את אשתו - אין העבירות נמחלות. ויש אומרים שגם בין אדם למקום לא נמחל, שהרי איך יגש האדם ויאמר 'סלח לנו אבינו, כל עוד הוא לא סולח לאחרים? וכן חייב לבקש מחילה מאביו ואמו בערב יום הכיפורים (ואולי זו סגולה לכפרה ביום הדין, שהרי שלושה שותפים באדם - הקב"ה אביו ואמו. ואם אביו ואמו ימחלו, מסתמא גם הקב"ה, שהוא השותף השלישי, יסלח לו).

”
הנהג - היה בטוח שהצפירה מתוך האמבולנס היא עכשווית, ולכן מיהר לזוז לשולי הכביש, וכך נמנעה התאונה הקשה

מובא מעשה בחזון איש, שביום ראש השנה לא אמר דברי התעוררות כהרגלו לפני תקיעת השופר, וכן אמר את המזמור שלפני התקיעות רק פעם אחת ולא שבע פעמים, כדי להגיע מהר לתקיעות. אח"כ שאלו את הרב 'מה יום מיומיים?'. סיפר להם הרב שעשה כך כיוון ששמע בן שאומר לאביו 'אבא, אתה חולה, אתה חייב לאכול משהו. יש עוד הרבה זמן עד לסוף התפילה', אבל האבא אמר 'אני לא אוכל כלום לפני תקיעת שופר'. כזה ראה וקדש.

וכן מעשה בסטייפלער רבינו יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, שהגיע לאירוע בר מצווה. לשמחת אנשי המקום לא היה קץ, ואמרו לאבי החתן 'לא ידענו שאתה מקורב לרב'. אמר להם 'אם אני בעצמי לא יודע'. ובינתיים הרב עשה ריקוד עם החתן, ולאחר כמה דקות עזב את האולם. עד מהרה התברר הסוד הגדול, שהרב ראה את חתן הבר מצווה מדבר עם ילד אחר בבית הכנסת, וגער בו שאסור לדבר בבית הכנסת. אמר לו הילד 'כבוד הרב, הסברתי לו איך מתפללים. לא דיברתי דברי חול'. והסטייפלער ביקש ממנו שיאמר לו מתי חל בר המצווה שלו, כיוון שקטנים לא בני מחילה הם. וביום הבר מצווה הרב בא וביקש מחילה. ואחר כל אלה הדברים אנו יתמי דיתמי, ק"ו שצריכים להזהר לא לפגוע. ואם פגענו - נבקש סליחה.

מספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: נס גדול אירע ליהודי, ובעקבותיו התעוררה שאלה הלכתית. יהודי זה נהג במכוניתו, ולפתע שמע מאחוריו קול צפירה של אמבולנס, או נידת משטרה. הוא היסט את ההגה לכיוון שולי הכביש, ואז הבחין בנס הגדול שהתרחש לו.

לאחר שניות ספורות הגיעה מהצד השני משאית גדולה, שהבלמים שלה השתחררו, והיא התדרדרה במהירות עצומה, ולא קשה לתאר מה היה קורה לו אילו נשאר על מקומו בכביש, ולא

היה נוטה הצדה.

אל זה היה רק חלקו הראשון של הנס. החלק הנוסף היה אף יותר דרמטי. כשהסתכל הנהג לאחוריו, כדי לבדוק האם האמבולנס, או נידת המשטרה, עברו כבר, נדהם להיווכח שבטווח הקרוב למכוניתו אין שום רכב הצלה, וגם לא משטרה. ואם כן, מהיכן הגיעה הצפירה ששמע באוזניו?

מתברר שהיה זה קול שהגיע מתוך מכשיר ה...טייפ המותקן במכוניתו, שם האזין הנהג לשיעור תורני כלשהו, ובשיעור זה - שהתקיים כבר לפני 20 שנה עבר בזמנו אמבולנס, וקול - הצפירה שלו נקלט בטייפ יחד עם דברי מגיד השיעור. הנהג - היה בטוח שהצפירה מתוך האמבולנס היא עכשווית, ולכן מיהר לזוז לשולי הכביש, וכך נמנעה התאונה הקשה שהיתה עלולה להתרחש רח"ל.

במלים אחרות: כבר לפני 20 שנה זימן לו השי"ת את נס- ההצלה הגדול!

בראותו את כל זאת, התחייב הנהג לעשות מסיבת הודיה, לציבור גדול! לאחר מכן התעוררה לו שאלה מה היא ההגדרה של 'ציבור גדול'? והנה, מצאנו בהלכות מגילה (סימן תרפ"ז, ס"ק"ז במשנה ברורה, ועיין שם בשער הציון) ש'חבורה גדולה' הם 100 אנשים. וחשבנו שגם כאן מסיבת ההודיה צריכה להיעשות למספר דומה של אנשים.

כשאמרתי זאת בפני גיסי מרן הגר"ח קנייבסקי, הסכים לדברים, אבל העיר שנכון שבמקרה הנ"ל של מסיבת ההודיה אפשר להשוות למה שכתוב בהלכות מגילה, אבל יש לדעת שלא תמיד כאשר אומרים 'ציבור גדול' הכוונה היא למאה אנשים, אלא יש לדון כל מקרה לגופו.

הבה נלמד ממעשה זה על ההשגחה הפרטית המתנהלת בעולמנו על ידי השם יתברך, שרק הוא יכול היה לראות, בעינינו הצופיות מסוף העולם ועד סופו, את מה שיתרחש בעוד 20 שנה במכוניתו של אותו נהג, וכבר אז זימן לו את הישועה הפרטית שלו על ידי ההשמעה של קול צפירת האמבולנס - בהקלטה של השיעור.

אם נתבונן בדבר זה, ונעמיק בו, נוכל להיות רגועים ושלווים כל הימים, ולא נפחד ולא נחשוש משום דבר, שכן שומר ישראל אכן שומר את שארית ישראל, ומשיגח על בניו בהשגחה פרטית נוראה, שאף אחד אחר מבלעדיו אינו מסוגל להעניק לנו אותה. אנחנו צריכים רק לחסות בצל כנפיו, לעשות את הטוב והישר בעינינו, וממילא נקבל 'הגנה' מוחלטת על כל מעשינו ופעולותינו.

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרות הרב מלאכי כהן שליט"א

לכעוס?

'לכעוס זה מצווה!'

את זה הוא אמר לי בפגישה אישית. בתחילת הפגישה, הוא אמר שקשה לו עם זה שהוא מתפרץ בבית לעיתים קרובות, כל פעם שזה קורה לו, הוא חש תסכול, כעס וביקורת עצמית.

כשניתחנו לעומק את התפרצויות הכעס ואת הזמן שבו התפרצויות מתרחשות. הוא חשף נקודה מרתקת: 'לפעמים, כך אמר, אני נפגע ממהוה שקורה בבית, אבל אני לא אומר שאני נפגע, בפועל, אני נשאר כועס בפנים ואז אחרי כמה ימים, אני פתאום מתפרץ... לא בכוונה, בלי לחשוב זה פשוט גולש ממני החוצה'...

'אתה אומר, שלפעמים משהו פוגע בך בבית', פתחתי, 'ואז אתה שומר את זה בבטן כמה ימים, ואני מסוקרן לדעת, למה לשמור בבטן? למה לא לומר לבני הבית שנפגעת? 'מה זאת אומרת', הוא תמה לעומתי, 'להיפגע זה אסור, מגיל 25 בן אדם כבר לא נפגע!' - הופ, זו נקודה חשובה, שוב המשכתי לשאול: 'להפגע זה אסור, ולכעוס? - חיוך מריר התפשט על שפתי, כשהוא הבהיר את מה שהוא מרגיש, 'מה זאת אומרת, לכעוס זה מצווה!'

אם התייחס לעצמכם פעם, איך נוצרים מורכבויות בחיים הרי לכם התשובה על רגל אחת. אצלו, לומר שנפגעת - חולשה, וממילא הדרך היחידה שנשארה לו כדי להוציא את הפגיעה היא כעס. הכעס, משוייך יותר לאגו ולכבוד הפנימי ולכן הוא כועס, כך הוא מבטא את עצמו מתוך עמדה של כבוד, ולא מתוך עמדה של נחיתות.

כמוכן שיש הסתכלות הפוכה, להיפגע, זה לגיטימי ואנושי, ולכעוס, זה אובדן שליטה על האנושיות. אבל מה לעשות, בני אדם הם לא מושלמים וכך נוצר אצלו המשוואה (המסוכנת): להפגע - אסור, לכעוס - מצווה.

אם אנו מרחמים על אותו אדם אנו עושים כהוגן, אבל יותר הגון אם נחקור את עצמנו, האם אנו כועסים על עצמנו כשאנו נכשלים או עושים טעויות? אם כן, למה? כנראה שאנו חושבים שלכעוס על עצמנו זו מצווה. אם נחקור לעומק נגלה, שבגלל שאצנו לומר שנכשלנו = חולשה, הדרך היחידה שנשארה לנו כדי להגיב לטעות היא כעס. (אגב, הצפיה שלנו מעצמנו שלעולם לא נטעה והכעס העצמי כשהטעות מגיעה, משתייכים למידת הגאון).

תבדקו טוב, אולי נוצרה אצלכם המשוואה המסוכנת: להכשל - אסור. לכעוס על הכשלון - מצווה. אם כן, חפשו

איך לשנות את זה אולי תגלו מצוות אחרות.

בהצלחה רבה וקחו את זה בקלות

מלאכי

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמוני בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נ"פ. מר"ן חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות m086173528@gmail.com האזינו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528

אמרי קודש

חידושים וצימוקים בפרשה
הרב יצחק עטיה שליט"א

לאהוב ללא תנאי

"לא תיקום ולא תיטור את בני עמך ואהבת לרעך
כמוך אני הי"
(ויקרא יט, יח)

ופרש"י ז"ל "לא תקום" – אמר לו השאילני מגלך, אמר לו לאו, למחר אמר לו השאילני קרדומך, אמר לו איני משאילך, כדרך שלא השאלתני- זו היא נקמה. ואיזו היא "נטירה"? – אמר לו השאילני קרדומך, אמר לו לאו, למחר אמר לו [האדם שלא רצה להשאיל את הקרדום] השאילני מגלך, אמר לו הא לך ואיני כמותך שלא השאלתני, זו היא נטירה, שנטר האיבה בליבו אעפ"י שאינו נוקם- גמ' מסכת יומא (דףכג).

ועיין ב"חזקוני" שעמד, שקשה שאנו רואים שהתורה מזהירה "ב'לאו דלא תיקום" את האדם שלא מעוניין להשאיל לחבירו חפץ, בסיבה שחברו לא השאיל לו כשהוא ביקש ממנו, לכן עתה גם הוא לא חפץ להשאיל.

ואילו לאותו אדם הראשון שביקשו ממנו להשאיל ולא רצה להשאיל לא מצינו שהתורה הזהירה בלאו, [ולכאורה דווקא לשני יש טענה טובה מדוע הוא לא משאיל ודווקא לו התורה מזהירה ב'לאו דלא תיקום'].

ומיישב ה"חזקוני", שהראשון לא הניח להשאיל לו- מחמת צרות עין שהיה מגלו חביב עליו, ואין הקב"ה מכריחו להשאיל כליו שלא מרצונו, אבל זה שהיה משאיל לו לולי השנאה שהוא רוצה להנקם אי"כ מחמת שנאה הוא עושה כן, לפיכך אמר הקב"ה תנצח האהבה שיש לך עימי, את השנאה שיש לך עימו, ומתוך יבוא שלום בעולם.

ויתכן שכונתו גם שלכך נסמך לזה "ואהבת לרעך כמוך - אני ה'", היינו שגם אם אתה מרגיש שלא מגיע לחברך שתאהב אותו מכל סיבה שהיא. אבל תשים לנגד עיניך את הקב"ה שהוא חפץ מאוד במידת השלום והאחדות, ואז תאהב אותו למען ה'. וזה כהמשך למה שבאר החזקוני בסיבת הלאו דלא תיקום, שתנצח האהבה שלך להקב"ה, את השנאה שלך לחברך. וזה מונח ב'ואהבת לרעך כמוך- אני ה'". ויש שבארו שהכוונה ב'אני ה'" ידוע שהאדם נברא בצלם אלוקים, וכביכול אומר הקב"ה תאהב את חברך כי אהבת חברך היא אהבתי- אהבת הש"ת.

וכבר הקדימה התורה רפואה בפסוקים הקודמים (לעיל יט, טו) נאמר: "בצדק תשפט את עמיתך" ודרשו חז"ל "הוי דן את חברו לכף זכות". וע"י שאדם מרגיל את עצמו תמיד לדון את חברו לכף זכות, לא יבוא לעולם לידי שנאה. והדן את חברו לזכות גם מן השמים דנים אותו לזכות. ועיין במסכת שבת (דף קכז) מעשים נוראים ונפלאים במצווה זו של כף זכות.

"ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו- 'בשלום'."

כך נגרום לילדינו לציית בקולנו

שילד לא שומע בקול ההורים אין זה אומר חלילה שהוא מורד, או עושה זאת בצורה גסה ובכוונה תחילה בכדי לצער את ההורים. לפעמים אנחנו רק צריכים להכניס הבנה לראש בכדי שתשנה לנו את כל התפיסה על חינוך הילדים והיא: ילד הוא כמו פלסטלינה! הצטרפו למסע למציאת הדרך הנכונה לגרום לילדים לשמוע בקולנו ובקלות בס"ד

אחד התופעות איתם מתמודדים הורים מסויימים, הוא חוסר הציות של ילדיהם להוראות פשוטות שיוצאות מפהם של ההורים.

ענין זה מתסכל מאוד את ההורים, משום שלפתע הם מרגישים שהבן או הבת אינם ממושמעים. ולא, לא מדובר בילדים שמורדים ח"ו בהוריהם, מדובר בילדים טובים, שבסך הכללי גורמים להוריהם נחת ברוב המקרים, אך הם שומעים לקולות היוצאים מרגשותיהם בלבד, גם כאשר זה מתנגד לרצונות של ההורים שלהם.

לעיתים ההורים בדילמות בעצמם, כיצד יתכן שמצד אחד הילד אוהב ומכבד אותנו, אך כאשר הוראות שלנו, ההורים, מתנגש עם הרצונות שלו נהפכים ההורים לפתע להיות ללא רלוונטי'.

כדי שנסתור עניין זה, כדאי להקדים לכך כמה כללים חשובים בעניין ההקשבה והציות להורים. ילדים הם כמו פלסטלינה, איך שנפסל אותם בתחילת דרכיהם ונעצב אותם כך הם יגדלו. נקודה. באופן טבעי ילד אמור לשמוע בקול ההורים, עוד מאז שהוא ילד קטן, זאת משום שילד רואה בהוריו דמות סמכותית שיש לשמוע בקולה, כל עוד אנו מעצימים כל הזמן את הסמכות שלנו אל מול הילדים, שזהו דבר נכון לשלעצמו, הרי שאנו בדרך הנכונה אל מול ההקשבה של ילדינו אלינו.

וכאן ישאל השואל, מה עלי לעשות כעת בתור הורה, אם וכאשר בני נמצא במצב שהוא דואג רק לעצמו ולרצונות שלו, מבלי להתחשב לרצונות של ההורים, האם עלי לקבל את זה כמצב שלא ישתנה לעולם? או שמא יש אפשרות לשנות את כל העניין?

התשובה לנ"ל שהדבר אפשרי. אין ספק שמדובר בשינוי קצת קשה, אבל אפשרי. כי בו ברגע שהורים יתפסו שינוי כיוון וישנו את התפיסה שלהם אל מול הילד יתכן שזה יקח קצת זמן, אבל עד מהרה הילד יבין שהורים פשוט החליפו דיסק בכל מה שקשור לעוצמה שהם ישדרו אל מול הילד. מאוד יתכן שבתחילה הילד יפעיל שרירים, אולי אפילו יעשה ברוגז, אך כאשר ההורים יפגינו נחישות הם יגלו שאפשר לשנות גם דברים שהילד היה מורגל בהם עד עכשיו, והשינוי בא יבוא.

הבה נהיה עוצמתיים אל מול החינוך הטהור והאמיתי של הילד, בלי למצמץ והשינוי יגיע בתקופת זמן מסויימת, לא גדולה.

לסיכום: הורים חייבים להיות חד משמעיים בהוראות שלהם אל מול הילדים, הבה לא ניסר את עצמנו בייסורי מצפון מעיקים. בואו ונבין שמישהו נתן בידינו את המושכות לחיים האלו של הילדים הקטנים, וממילא גם את הכוח לחנך אותם בצורה נכונה.

דרוש בדחיפות עבור תלמידי ישיבה בירושלים, מזגן ניד לקראת הקיץ, כדי שיוכלו לשבת וללמוד בנחת ובשלווה. המזגן הקודם נגנב. נשמח למי שיכול לתרום בטל': 0527148454. בבה"ת

נצור לשונך // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

לשוה"ר הוא אך ורק כשאומר דברים אמיתיים שעשה חברו ולא באותם אנשים שטועים וחושבים זה לא לשוה"ר מפני שבאמת הוא עשה את הדבר הזה, מפני שאם זה שקר מה שאנחנו אומרים על הזולת אז העונש הוא של מוציא שם רע שאז העונש שלו גדול ואין לו כפרה עד שילך ויפייס את חברו שהוציא עליו את השקר.